

РЕШЕНИЕ

№ 7060

гр. София, 29.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 62 състав,
в публично заседание на 28.10.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Даниела Гунева

при участието на секретаря Емилия Митова, като разгледа дело номер **9105** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/.

Образувано е по жалба на К. Б. Й. срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/4700/26.08.2021 г., издадена от директора на ДСП-К. село, с която на лицето е отказано отпускането на месечна помощ за дете по чл. 7, ал. 9 от ЗСПД.

В жалбата е посочено, че оспорената заповед е незаконосъобразна, издадена при допуснати съществени процесуални нарушения и при несъответствие с целта на закона. Моли се заповедта да бъде отменена.

В съдебно заседание жалбоподателят се представлява от адв. М., който поддържа подадената жаба и моли тя да бъде уважена.

Ответникът – директорът на ДСП-К. село – в съдебно заседание се представлява от юрк. Я., която оспорва подадената жалба и моли тя да бъде отхвърлена като неоснователна.

Съдът, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Със Заявление-декларация № ЗСПД/Д-С-КС-4700/20.08.2021 г. К. Й. е поискала отпускането на месечна помощ за отглеждане на дете до завършване на средно образование по чл. 7 от ЗСПД. В заявлението е посочено, че Й. е неомъжена, отглежданите деца в семейството са А. Б. Й. и М. Б. Й., български граждани, учащи.

Като основание за исканата помощ е посочено, че децата са с един жив родител. Към заявлението са приложени: удостоверения за извършени имунизации на двете деца; Удостоверение № 705/19.08.2021 г., издадено от Национална финансово-стопанска гимназия, в което е посочено, че детето М. Б. Й. е записано в дневна форма на обучение в 9 клас за учебната 2021-2022 г.; Удостоверение с изх. № 749/19.08.2021 г., издадено от Софийска професионална гимназия по електроника „Д. А.“, в което е посочено, че детето А. Б. Й. е записано в дневна форма на обучение в 12 клас през учебната 2021-2022 г.; удостоверения за раждане на двете деца.

Издадена е Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/4700/26.08.2021 г. от директора на ДСП-К. село, с която на К. Б. Й. е отказано отпускането на месечна помощ за дете по чл. 7, ал. 9 от ЗСПД за отглеждане на двете й деца по чл. 7, ал. 9 от ЗСПД. От административния орган е прието, че децата не са припознати, поради което не са изпълнени изискванията по чл. 7, ал. 9 от ЗСПД.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в преклузивния 14-дневен срок по чл. 149 от АПК от лице, имащо правен интерес от оспорване, и срещу подлежащ на съдебен контрол акт, поради което е допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган. Съгласно чл. 10, ал. 4 от ЗСПД, семейните помощи за деца се отпускат със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него лице.

Заповедта отговаря на изискванията на чл. 59, ал. 2 от АПК. Същата е издадена в законоустановената писмена форма и съдържа всички задължителни реквизити, включително фактическите и правните основания, послужили за издаването й. Цитирани са законовите разпоредби, послужили за издаване на оспорения акт, както и справка ГРАО, съгласно която децата не са припознати.

Съгласно чл. 7, ал. 1 от ЗСПД, месечните помощи за дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, се предоставят на семействата, които отговарят на условията по чл. 4а и живеят постоянно в страната, при условие че детето: 1. не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето; 2. редовно посещава подготвителните групи в детските градини или подготвителните групи в училищата за задължително предучилищно образование на децата, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние; 3. до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, редовно посещава училище, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние; 4. има направени всички задължителни имунизации и профилактични прегледи съобразно възрастта и здравословното му състояние; 5. живее постоянно в страната.

Съгласно чл. 7, ал. 9 от ЗСПД, при условията на ал. 1 месечната помощ за деца с един жив родител се предоставя независимо от дохода на семейството в размер, определен по реда на чл. 4а, ал. 3 във връзка с чл. 4а, ал. 2, т. 1.

Според § 1, т. 9 от ДР на ЗСПД, "дете с един жив родител" е ненавършило пълнолетие дете, както и навършилото пълнолетие, ако продължава да учи, до завършване на средното образование, но не по-късно от навършване на 20-годишна възраст, на което единият от родителите (осиновителите) е починал и което се отглежда от другия родител (осиновител), в случай че не е сключил граждански брак.

За да постанови процесния отказ, директорът на ДСП-К. село е приел, че двете деца не са припознати, поради което не са налице основания за отпускане на месечна помощ за отглеждането им по чл. 7, ал. 9 от ЗСПД.

По делото няма спор, че двете деца на жалбоподателя са ненавършили към настоящия момент 20 години. Това се установява от посочените ЕГН в представените по делото удостоверения за раждането.

Ответникът не оспорва никоя от предпоставките на чл. 7, ал. 1, т. 1-т.5 от ЗСПД. Не е спорно и, че децата не са настанени за отглеждане на пълна държавна издръжка в специализирана институция за деца, живеят постоянно в страната. От представените по делото удостоверения е видно, че двете деца посещават училище, като все още не са завършили средното си образование.

Видно от мотивите на оспорената заповед, се отказва социалното плащане не поради наличие или липса на положителни, респ. отрицателни предпоставки от фактическия състав на материалното право, визирани в чл.7, ал.1 от ЗСПД, а поради това, че децата са неприпознати.

Съгласно § 1, т. 1, б. „в“ от ЗСПД, семейството включва родителят и неговите/нейните ненавършили пълнолетие деца, както и навършилите пълнолетие, ако продължават да учат, до завършване на средното им образование, но не по-късно от навършване на 20-годишна възраст (родени, припознати, осиновени, с изключение на сключилите брак). Тълкуването на цитираната разпоредба налага извода, че не може да бъдат поставени в по-неблагоприятно положение деца на родители, които не са съпрузи, не живеят заедно или живеят във фактическо съпругеско съжителство или деца, които не са припознати от бащата. Съдът приема, че и майка с две деца, които не са припознати от бащата, формира семейство по смисъла на § 1, т. 1, б. „в“ от ДР на ЗСПД.

Съдът счита, че изложеното в оспореният административен акт, обективиращ отказ от предоставяне на семейна помощ противоречи на т. 1 на чл. 3 от Конвенцията за правата на детето, приета от ОС на ООН на 20.11.1989 г., ратифицирана с решение на В. от 11.04.1991 г. - ДВ, бр. 32 от 23.04.1991 г., в сила от 3.07.1991 г. и съставляваща част от законодателството на Република България. Това е така, защото с отказа се накърняват висшите интереси на детето. Същите следва да се спазват независимо дали са предприети от обществени или частни институции за социално подпомагане, от съдилищата, административните или законодателните органи. Затова, след като законодателят е приел, че е уместно държавата да се погрижи за децата на преживелия съпруг, уместно е законодателят да се погрижи за всички деца с един родител, без значение дали другият е починал или децата са неприпознати. Само по този начин настоящата инстанция счита, че ще се гарантират правата и законните интереси на всички лица на територията на страната, които се отглеждат само от един жив родител.

Следва да бъде съобразено, че е налице решение на ЕСПЧ от 11.05.2021 г. по делото Й. и Г. срещу България, което касае отказът за предоставяне на същото лице – К. Й., за същите деца, на помощ за отглеждане на дете по реда на чл. 7, ал. 9 от ЗСПД. Според решението на ЕСПЧ, отказът представлява нарушение на чл. 14 от Конвенцията за правата на детето, във връзка с чл. 8 от същата конвенция. Съгласно мотивите на решението „от заявителя не следва да се изисква да предприеме стъпки – като например да поиска от бащата да припознае децата или да започне съдебно производство с цел установяване на бащинство, ако бащата й е известен – като

предпоставка за равно третиране на семейството и спрямо семействата с деца, които имат установени правни отношения с двамата родители и единият от тях е починал. По правило не може да се каже, че децата с неизвестен баща се намират в по-добро положение от децата с един починал родител. В обективен план те са лишени от грижите и защитата на един от родителите си по същия начин като децата, чийто родител е починал“.

В конкретния случай съдът приема, че все от съображения за социална справедливост не може да има приоритетно значение правото на едно дете да се развива физически и социално по здравословен и нормален начин, родителят на който е единствения жив родител според чл. 7, ал. 9 от ЗСПД, в смисъла, в който е вложен в оспорената заповед, пред развитието на деца, които са с един жив родител, но на които другият е неизвестен, или същите не са припознати от своя баща.

По замисъла си семейните помощи за деца са особен вид социални помощи, които се различават от социалните помощи в системата на социалното осигуряване (Решение № 2 от 2006 г. по к.д. № 9 от 2005 г. на Конституционния съд на Република България). Оттук следва, че концепцията, на която стъпва уредбата на семейните помощи за деца, не е същата, на която стои социалното подпомагане в тесния смисъл на думата. Най-същественото за социалното подпомагане се състои в това, че то е елемент от социалната политика на държавата по насърчаване и закрила на семейството, майчинството и децата (чл. 14 от Конституцията) и част от формулираното в Конституцията, с оглед характера ѝ на социална държава, изискване да подпомага родителите при осъществяването на тяхното право и задължение да отглеждат и възпитават децата си (чл. 47, ал. 1 от Конституцията). Затова и тя се финансира изключително от държавния бюджет. В съответствие с конституционната уредба, ЗСПД урежда материята, като поставя в центъра на държавната политика на подпомагане отглеждането и възпитанието на децата семейството в качеството му на естествена среда, в която тези процеси протичат, без да се свежда въпросът само до възможностите на родителите или да се гарантира еднаквата грижа за децата в тази среда. На същата позиция стои и международноправната уредба (чл. 16 от Европейската социална харта (ревизирана). От своя страна семейството е особена социална и правна структура (чл. 9 от Международния пакт за икономически, социални и културни права; чл. 23 от Международния пакт за граждански и политически права) и включва съвместно живеещите родители, които не е задължително да бъдат съпрузи, и ненавършилите пълнолетие деца, а специално според ЗСПД децата до навършване на 20 години. Член 47, ал. 1 от Конституцията постановява, че отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. Специално, колкото се отнася до семейните помощи за деца, ангажиментът на държавата надхвърля така установеното от Конституцията и допуска някои семейни помощи за деца да се предоставят и след навършването на тяхното пълнолетие, но до определена възраст.

Именно защото в случая жалбоподателката с двете ѝ деца съставлява семейство, то и създадената в полза на определена група, по-специално децата, останали с един жив родител, привилегия, а именно отпадане на доходния критерий при предоставяне на семейни помощи за деца, трябва да се разпростре за всички деца, които се отглеждат от един родител, защото те се намират в идентично положение, т.к. другият липсва.

Семейните помощи за деца се предоставят на семейството и затова въпросът, дали съществува неравенство, трябва да се преценява от гледна точка на семейството като

цяло в смисъла, който влага в него § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на ЗСПД. С други думи, когато се съобразява дали е налице неравенство, или не ще трябва да се отчита материалното и социалното положение на семейството като среда, в която родителите отглеждат и възпитават децата си. И в двата случая при един жив родител, защото другия починал или защото другият родител не е припознал децата си, се касае за съществуване на семейство, по съображенията които съдът изложи по-горе.

Поначало привилегиите, които се дават при семейните помощи за деца, са способ за подпомагането на семейства, които са засегнати от фактори, на които те не са в състояние да влияят, но се отразяват негативно, при това трайно и дълбоко, върху психическото и емоционалното състояние на техните членове. Тъкмо естеството на причината (трайно увреждане, смърт на родител) е основанието държавата да се намеси, за да гарантира относително равенство на грижата, от която се нуждае всяко дете. Също така обаче едно дете не може да бъде припознато, както е в случая от неговия баща, ако той не изяви желание за това. Другият родител също няма правни механизми за да задължи бащата да припознае своето дете или например да сключи граждански брак с майката. И в двата случая децата отглеждани от един родител имат едни и същи нужди и държавата следва да им осигури необходимата справедливост по отношение условията, в които да растат и да се отглеждат, тъй като помощите по чл.7, ал.9 от ЗСПД са за отглеждане на децата, а не за нуждите на живия родител.

Съдът приема, че отричането на правото на жалбоподателя в хипотезата на чл. 7, ал. 9 от ЗСПД, ще противоречи на нормата на чл. 3 от Конвенцията за правата на детето, обн. ДВ. бр.55 от 12 Ю. 1991 г. Последната изисква държавата да осигури на детето такива закрила и грижи, каквито са необходими за неговото благосъстояние. В случая правата и задълженията на жалбоподателката, вкл. и, че е самотна майка, не могат да се тълкуват във вреда на децата и на това основание да ѝ се откаже предоставяне на помощ по чл. 7, ал. 9 от ЗСПД. Следва да ѝ се отпусне семейна помощ за отглеждане на малолетните ѝ деца, като техен единствен жив родител. В този смисъл постановеният административен акт освен, че противоречи на чл. 3 от Конвенцията, не съответства на целта на закона, която е съобразена именно с интересите на детето. С оглед изложеното, оспорената заповед е незаконосъобразна и като такава следва да бъде отменена, а преписката да бъде върната на административния орган за ново произнасяне при спазване на дадените в настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на закона.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, III отделение, 62 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на К. Б. Й. Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/4700/26.08.2021 г., издадена от директора на ДСП-К. село, с която на лицето е отказано отпускането на месечна помощ за дете по чл. 7, ал. 9 от ЗСПД.

ИЗПРАЩА преписката на директора на ДСП-К. село за ново произнасяне по подаденото от К. Б. Й. Заявление-декларация № ЗСПД/Д-С-КС-4700/20.08.2021г. при спазване на дадените в настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОПРЕДЕЛЯ на основание чл. 174 от АПК срок за произнасяне на административния орган от 7 /седем/ дни от получаване на решението.

Решението е окончателно на основание чл. 10, ал. 6 от ЗСПД.

СЪДИЯ: